

ANDERS ONTWERPEN VOOR OUDEREN NA CORONA

Auteurs: Daniëlle Harkes en Yvonne Witter

ANDERS ONTWERPEN, VOOR OUDEREN NA CORONA

Het Corona virus is onverwacht onze samenleving binnengedrongen. Bij sommige mensen letterlijk in hun huizen. Door de verplichte lock-down hebben we veel tijd in onze woning en directe woonomgeving doorgebracht. Dat heeft tot herwaardering van een prettige woning en woonomgeving geleid hoewel voor sommige mensen het tot een pijnlijke confrontatie leidde: te krappe woningen, ontoegankelijke woningen en buurten, eenzaamheid. Het belang van een comfortabele woning en fijne buurt is duidelijker dan ooit.

Sommigen voorspellen in de toekomst meer van dit soort virussen en infectieziekten. Moeten we woongebouwen voor ouderen anders gaan ontwerpen? Wat is nu belangrijk? Meer rekening houden met veilig contact op afstand, eigen sanitair, gemakkelijke schoonmaak, individuele toegang naar buiten en genoeg ruimte om je thuis te voelen? Is het raadzaam ouderen meer of juist niet samen met andere groepen huisvesten?

De Amerikaanse architect Jeffrey Anderzhon deed op LinkedIn onlangs een oproep om in toekomstige ontwerpen voor ouderenvoorzieningen meer rekening te houden met preventie en controle van infectieziekten. Hij noemt een aantal aandachtspunten. Zo voorziet hij grotere gemeenschappelijke en individuele ruimtes in woonzorggebouwen, meer kleinschalige units, eigen buitenruimte en meer mogelijkheden om veilig bezoek te ontvangen. Ook voor technologie en mechanische systemen ziet hij een belangrijke rol weggelegd.

ZorgSaamWonen vroeg zich af hoe er in Nederland naar deze uitdaging wordt gekeken. We stelden de vraag aan ontwerpers, bouwers en ouderen zelf. We maakten een impressie van hun reacties met als doel om handvatten te bieden bij toekomstig ontwerp, bij transformaties en renovaties. Een aantal bijdragen was zo mooi uitgewerkt dat we deze als losse artikelen publiceren.

DE MENSEN DIE REAGEERDEN ZIJN

Ad Pijnenborg

Ambassadeur Zorgcoöperatie Hoogeloon

Bas Liesker

Architect Heren5

Frank van Dillen

Directeur Dementia Villages Associates

Ianthe Mantingh

Architect Zijdekwartier architecten

Jan Meerpoel

Lid bouwpool LOC

Joel Fliek

Adviseur Zorg & Domotica RO groep

Lars Drijvers

Ontwikkelingsmanager AM

Marthijn Laterveer

Coördinator LOC

Ralf Hottenträger

Stedenbouwkundige OD205

Robert Geeraert

Consulent Erasmushogeschool Brussel

Ron Bouman

Manager Business Unit Zorg abcnova

Wim-Jan Dijk

Architect Heldoorn Ruedisulj Architecten

1. OVERMAAT – EXTRA RUIMTE

De roep om wat meer ruimte – overmaat – in gebouwen en woonomgeving komt veelvuldig in de reacties terug. Ralf Hottenträger: *'We moeten weer ruimte en flexibiliteit in gebouwen en de openbare ruimte brengen. Ruimte die niet te vinden is in genormeerde afmetingen die op functionele basiseisen berusten. Dit is een pleidooi voor overmaat, voor een hardware met adaptievermogen door een neutrale structuur en voor een focus op verblijven eerder dan op verplaatsen. Hiermee maken we leefomgevingen die ook morgen nog actueel en passend zijn. Die niet vlug gesloopt worden omdat ze in de waan van de dag zijn ontwikkeld. En die ook ruimte bieden voor de 1,5 meter samenleving als dat tijdelijk aan de orde is.*

'Hoogste tijd om voortaan stoepen met 1,5 meter vrije doorgang te maken.'

De coronacrisis kan ons helpen de juiste weg in te slaan. Stel dat wij overmaat, flexibiliteit en verblijf vooropstellen en dat wij in projecten voor ouderen dit vertalen naar directe relaties tussen individuele woonruimte en een collectieve hof; naar een directe toegang van een woonruimte naar een groene omgeving; naar routes, binnen én buiten die beweging en ontmoeting stimuleren. Zou dat niet de nodige emotionele en functionele veiligheid vergroten en onze reactie moeten zijn op de uitdaging? Onze verantwoordelijkheid ligt in het genereren van keuzeopties, niet in het vastleggen van gedrag.'

Ilanthe Mantingh pleit voor extra ruimte in de woonomgeving; bij de voordeur, de galerijen in een flatgebouw, de entree maar ook op straat en op pleintjes.

Hiermee krijgt de woonomgeving extra kwaliteit. Daar kan ontmoeting plaatsvinden. Ook wil ze als ontwerper ruimte scheppen en keuzemogelijkheden bieden. Vanuit die visie werkte ze al voor de coronacrisis.

Het is niet nieuw maar de 1,5 meter samenleving kan als katalysator dienen.

'Wij geven dagelijks vorm aan buurtjes en willen daarbij het thuisgevoel in de buurt versterken. We richten ons daarom op alle plekken die bewoners elke dag doorkruisen, onderweg van straat naar huis. Omdat dit de plekken zijn van vluchtige ontmoetingen tussen bewoners, het begin van een sterke samenleving. Juist in deze route is altijd al behoefte aan twee zaken: ruimte en keuzemogelijkheid. En laten dit nou net de onderwerpen zijn waar we in de 1,5 meter woonomgeving op uit komen.

We maken ruimte bij de voordeur, een plek die bewoners zich toe kunnen eigenen, waar vanaf het bankje de buur gegroet kan worden. De bufferzone is niet alleen een prettige verblijfsplek voor bewoners, dit is ook de zone die zorgt voor afstand tot passanten en privacy in huis. Deze kwaliteit en keuze voor afstand geven we ook aan bewoners aan een galerij. Dus we maken geen minimaal smalle galerijen, waar je met de beste wil van de wereld een tegenligger niet eens kan ontwijken. Maar vriendelijke bredere galerijen, zodat ook hier bewoners een prettige plek hebben en elkaar op de nodige afstand kunnen passeren. We ontwerpen verschillende routes van voordeur naar trap, zodat je de keuze hebt langs welke huizen je vandaag wilt lopen. We maken extra ruimte in een entreehal, ruimte om iemand te ontwijken, maar ook voor een praatje bij de postvakken. En uiteindelijk natuurlijk ruimte op straat, op een pleintje, in een hof, het weefsel van een stad als ultieme drager van stedelijk leven. Met prettige, menselijke stedelijke ruimtes, beschut, veilig en gedifferentieerd.

Ook Bas Liesker vraagt aandacht voor meer ruimte. In zijn onderzoek naar ‘stadsveteranen’ – ouderen die bewust kiezen voor het wonen in de stad – vertellen deze dat ze graag de stad gebruiken maar dat de stad daar niet op ingericht is. *‘Stadsveteranen verplaatsen zich veelal lopend door de stad, maar ervaren de smalle trottoirs en de hoeveelheid fietsen als een barrière. Hoogste tijd om voortaan stoepen met een 1,5 meter vrije doorgang te maken.*

Een entreehal waar je elkaar op 1,5 meter kunt passeren is niet alleen een uitvinding om besmetting te voorkomen. Het draagt ook bij aan een veilig gevoel doordat een ruimere hal nu eenmaal overzichtelijker is als een smalle. En je kunt er even wat langer treuzelen bij het legen van je postbus zodat een spontaan gesprek met een buur niet lang op zich laat wachten.’

2. LANGER THUIS WONEN

Robert Geeraert voorspelt dat ouderen nog meer dan voorheen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Opname in een zorginstelling is door de isolatiemaatregelen nog minder aantrekkelijk geworden. Om langer thuis wonen te stimuleren zijn maatregelen noodzakelijk.

LANGER THUIS WONEN; DIT KAN DE (VLAAMSE) OVERHEID DOEN

- Incentives voor levensbestendig bouwen
- Premies voor woningaanpassingen
- Inzetten op een flexibele gevarieerde woonmarkt met voldoende seniorenwoningen en tussenwoonvormen
- Opwaardering van de huurmarkt voor ouderen.
- Zorg voor doeltreffende preventie, detectie en een sterke uitbouw van het thuiszorgaanbod
- Stimuleren van sociale inclusie en participatie in de buurt

Lars Drijvers denkt dat ouderen langer thuis willen blijven wonen en eerder en bewuster zullen kiezen voor een woning die veiligheid en comfort biedt en mogelijkheden voor ontmoeting en levendigheid. Hij pleit voor samenwerking tussen gemeenten, beleggers, ontwerpers en ontwikkelaars om dat mogelijk te maken. *‘Senioren zullen minder afwachten en eerder kiezen voor een andere comfortabele woning. Niet wachten tot het nodig is, maar pro-actief keuzes maken. Langer thuis door zelfredzaam of met elkaar samenredzaam te zijn.’*

Liesker noemt het wonen met verschillende leeftijden als wens van stadsveteranen: *‘En als er iets hartverscheurends is wat de huidige tijd aantoont dan is het wel het gevoel van eenzaamheid, maar ook de vindingrijkheid waarmee die bestreden werd.*

Laten we daarom luisteren naar de wens van stadsveteranen die aangeven dat ze vooral oud willen worden te midden van verschillende leeftijdsgroepen. Met als argument dat je bij gemixt wonen wat voor elkaar kunt betekenen en anders allemaal op hetzelfde moment dood gaat.'

Samen werken Liesker en Drijvers aan het Amstelkwartier, waar woningen voor stadsveteranen komen. In het gebouw is veel aandacht voor terloopse ontmoetingen. De 'verkeersruimte' wordt zodanig ingericht dat bewoners elkaar op laagdrempelige wijze kunnen tegenkomen en een praatje kunnen maken. Dus komen er brede galerijen en een ruime hal waar je als je de lift uitkomt makkelijk een kletspraatje kunt maken. Er komt ook een wasruimte, een crèche voor de kleinkinderen, een moestuin, een binnentuin, logeerkamers.

3. KLEINSCHALIGHEID IN ZORGGEBOUWEN

Kleinschaligheid in zorggebouwen vinden de architecten en ontwerpers nu extra belangrijk. 'Maak een veilig thuis voor ouderen die zorg nodig hebben' bepleit Frank van Dillen. Sociaal inclusief, praktisch, fraai en voorbereid op eventualiteiten. Hij noemt een aantal praktische uitgangspunten.

UITGANGSPUNTEN DEMENTIA VILLAGES EN SENIORENHUISVESTING

- **Toepassen van technologie;** *Verbinding met familie, vrienden, zorgverleners en artsen en monitoring (b.v. op vroege infectie) middels wearables en sensoren. Gebruik van nanotechnologie in materialen zoals kleding.*
- **Luchtbehandeling;** *Hogere kwaliteit ter voorkoming van verspreiding van virussen en bacteriën.*
- **De gemeenschappelijke en openbare ruimten ruimer opzetten;** *Dit ten behoeve van de mogelijkheid tot social distancing.*
- **Bezoek en bewoners gecontroleerd socialiseren;** *Introduceer meerdere kleine multifunctionele sociale ruimten, aanpasbaar en met mogelijkheid tot quarantaine.*
- **Veel kleinere groepsgrootte (maximaal 6-8 bewoners samen);** *Een klein 'huishouden' is gemakkelijker in quarantaine te plaatsen. En men kan zelfstandig -als een gezin- blijven functioneren.*
- **Kamers met eigen toegang tot buitenlucht;** *Vanzelfsprekend bij eventuele afzondering. De kamers van bewoners moeten groter en altijd voorzien zijn van privé sanitair; De kamer meer als een kleine studio waar men zich kan afzonderen als dit wenselijk of noodzakelijk is. En men de mogelijkheid heeft om eigen bezoek te ontvangen zonder vermenging met derden.*

Wim-Jan Dijk schetst een nieuw concept voor een zorggebouw dat in de toekomst kan helpen het besmettingsgevaar te verkleinen. *‘Een idee zou zijn om individuele appartementen met eigen voordeur niet uit te laten komen op een interne gang maar te ontsluiten via een open patio. Zo ontstaat een nieuw soort hofje waarbij de zorg dan van buitenaf aangeleverd wordt. Het is daarbij van belang om opnieuw naar de zorg-ondersteunende voorzieningen in de woningen te kijken. Bij een gebouw in meerdere woonlagen zou een brede galerij ruimte kunnen bieden voor ontmoeting. Per bouwlaag kan dit model aangevuld worden met ruimtes voor recreatie/dagbesteding en zorg-ondersteunende voorzieningen. Ons staat bij dit concept een aantrekkelijk binnengebied voor ogen waar bewoners vrij en veilig gebruik van kunnen maken. Bezoekers kunnen via een beveiligde toegang via deze binnentuin de woningen bereiken. Op deze wijze wint het wonen aan herkenbaarheid, biedt het meer veiligheid tegen het besmettingsgevaar en sluit het vanwege het karakter beter aan bij de leefwereld van bewoners.’*

Jan Meerpoel is en blijft voorstander van zoveel mogelijk kleinschalige woonzorgvormen voor kwetsbare ouderen. Eigen sanitair en effectiever schoonmaken vindt hij belangrijke aandachtspunten. Architecten zouden hier bij het ontwerp al rekening mee moeten houden.

Hij tempert de hoge verwachtingen die in onze vraag besloten zit ‘dat alles nu anders zou moeten’. Het realiseren van zorggebouwen is een lange termijn kwestie; vanaf initiatief tot oplevering zit gemiddeld 8 -10 jaar. *‘Gelet op de lange periode van bouwen van grootschalige verpleeghuizen mogen wij toch verwachten dat er binnen een termijn van 5 jaar zeker een effectief vaccin wordt ontwikkeld om virussen goed te behandelen.’*

Ad Pijnenborg prijst zich gelukkig dat de kleinschalige woonvoorziening voor ouderen in het Brabantse dorp Hoogeloon al zo is gebouwd dat elke studio ook een eigen deur naar buiten heeft. *‘Dan kan een familielid ook zonder de centrale voordeur bij zijn naaste op bezoek gaan. Vaak komen betreffende buitendeuren uit in een binnentuin. Wanneer de binnentuin rechtstreeks door de familie te bereiken is, kan de familie de bewoner bezoeken zonder gebruik te maken van de centrale voordeur. Bij een dergelijke bouw is het mogelijk dat de bewoner zijn naaste ontvangt zonder risico besmet te worden door een virus. Het is dan wel noodzakelijk dat de overheid dit soort uitzonderingen op de algemene lockdown ten behoeve van het welzijn van deze doelgroep accepteert. Of gemakkelijker nog dat de overheid ruimte biedt aan professionals, cliënt en familie hiervoor zelf verantwoordelijkheid te nemen.’*

“

Kleinschaligheid in zorggebouwen: Wanneer de binnentuin rechtstreeks door de familie te bereiken is, kan de bewoner zijn naaste ontvangen zonder risico besmet te worden door een virus.

”

4. NIEUWE ROL VOOR WOONZORGCENTRA/ VERPLEEGHUIZEN IN DE BUURT

Geeraert ziet de rol van woonzorgcentra/verpleeghuizen veranderen. Zij zullen een prominente rol krijgen in de buurten en wijken waar ze gevestigd zijn om ouderen te ondersteunen bij het langer zelfstandig wonen. Aan de andere kant zullen ze meer taken van het ziekenhuis gaan overnemen. Geeraert voorziet het ontstaan van wijkziekenhuisafdelingen die de ziekenhuis- en transmurale zorg voor ouderen verbeteren en, bij mogelijke toekomstige pandemieën, de druk op de ziekenhuizen verlichten. *‘Zij zullen samen met burgerinitiatieven, buurtbewoners, socio-culturele verenigingen, welzijnsvoorzieningen, scholen en het lokaal bestuur buurtnetwerken moeten uitbouwen die ervoor zorgen dat kwetsbare burgers zo veel mogelijk levenskwaliteit hebben en aan de samenleving kunnen participeren. Vlaamse verpleeghuizen stellen buurtcoaches aan die actief aanwezig zijn in de buurt en verbindend werken om de onderlinge betrokkenheid tussen buurtbewoners te onderhouden en te stimuleren. Zorgbehoevende en eenzame mensen worden zorgzaam in het oog gehouden en burens die in het ziekenhuis belanden worden spontaan opgebeld en krijgen bezoek. Verpleeghuizen zullen evolueren naar multifunctionele wijkcentra die, in multidisciplinaire buurtteams, ook aan thuiswonende ouderen en nieuwe doelgroepen (personen met een beperking, personen met geestelijke gezondheidsproblemen,..) zorg aanbieden.’*

Ook Pijnenborg benadrukt het belang van de verbondenheid van de verpleeghuizen met de buurt. Door de veranderde visie op dementiezorg ziet hij steeds meerverschillende woonvormen ontstaan. *‘Zo kennen we inmiddels kleinschalige woonvormen in dorpen en wijken waar de ouderen eerder woonden, in voormalige villa’s in een bosrijke omgeving, woonboerderijen met vee en tuinen waarin ouderen datgene kunnen doen waar ze gelukkig van worden.’*

5. SNELLERE EN BREDERE TOEPASSING VAN TECHNOLOGIE

Joel Fliet ziet een versnelling van de toepassing van technologie in zorggebouwen en thuis. Daar waar afstand houden niet mogelijk is, biedt technologie een alternatief. Hij waarschuwt dat de behoeften van de (eind)gebruiker als uitgangspunt moeten worden genomen en dat beeldbellen geen substituut kan zijn voor de behoefte aan sociaal contact. *‘De inzet van technologische hulpmiddelen, zoals beeldbellen en E-health zijn van groot belang gebleken. Doordat slimme technologie (domotica) een ‘must’ is geworden, verdwijnt langzaam de weerstand tegen de inzet van domotica. Verpleeghuizen kunnen wij niet altijd honderd procent ‘corona-proof’ maken, maar juist technologie kan helpen om gebouwen beter in te richten met het oog op gezondheid.’*

Met een benadering waarin de gebruiker centraal staat bij het domoticakeuzep proces kunnen wij stappen zetten naar een geslaagde implementatie. Als ik in mijn glazen bol kijk dan verwacht ik dat domotica, mede als gevolg van de coronacrisis, steeds meer een sleutelrol gaat innemen bij (her)ontwikkelopgave van zorgorganisaties.’

Drijvers benadrukt de toepassing van technologie bij ouderen thuis. Ouderen zullen volgens hem om langer thuis te kunnen wonen *‘robots accepteren om dit te ondersteunen, zoals je nu in de horeca ziet. De kinderen volgen via domotica op afstand.’*

6. AANDACHT VOOR DE MENS EN DE RISICO'S VAN HET LEVEN

Een ander ontwerp van het gebouw lost niet alle lastige problemen van de 1,5 meter samenleving op. Zeker niet voor mensen met dementie of een verstandelijke beperking. Zij kunnen niet altijd begrijpen wat er aan de hand is. Meerpoel wijst erop dat afstand houden lastig is, ook als het lukt om grotere ruimtes te realiseren. Ook Pijnenborg schetst in zijn uitgebreide en genuanceerde beschrijving van de effecten van corona op de diverse zorgdoelgroepen hoe het niet begrijpen van de maatregelen leidt tot onbegrip, verontwaardiging en boosheid. Hij stelt dat de maatregelen eigenlijk niet bij deze doelgroepen passen en dat je zou moeten streven naar oplossingen om de familiecontacten toch mogelijk te maken zolang er bij de betrokkene en de familie geen symptomen van besmetting geconstateerd zijn. Wanneer de bewoner in zijn eigen studio of appartement bezoek kan ontvangen zonder dat de bezoeker in contact komt met de andere bewoners en medewerkers en het lukt in dit contact de 1,5 meter regel te handhaven dan zou dit een goede oplossing zijn voor mensen met dementie en mensen met een verstandelijke beperking.

Marthijn Laterveer verwoordt treffend het dilemma tussen het risico op besmetting vermijden en de behoefte aan contact: *'Het is verleidelijk daar nu met de corona in ons midden, vergaande conclusies aan te verbinden voor gebouwen. Dat vind ik gevaarlijk. Laten we ervoor waken de huidige tijd eenzijdig bepalend te laten zijn voor de toekomst. Want dan komen we in een samenleving terecht waar afstand en angst voor besmetting met een virus de norm worden. Veel mensen hebben nu eenmaal behoefte aan contact met anderen. Ook door aanraking bijvoorbeeld. En mensen met dementie snappen niet wat afstand houden betekent.'*

We zullen een balans moeten zoeken tussen menselijkheid/nabijheid en veiligheid. Dat betekent dat we ook risico's lopen. Leven is een risico op zichzelf. Deze tijd laat zien dat mensen verschillen. En dus ook diverse wensen op woongebied hebben. Laten we vooral de diversiteit in bouwen handhaven en uitbreiden. Meenemend wat we van de huidige tijd kunnen leren, maar ons niet laten verlammen door angst.'

TOT SLOT: ONTWERPEN NA CORONA. NIET NIEUW; WEL URGENTER

Verandert er wel zo veel in het ontwerp door de Corona-crisis? Hottenträger ziet op social media ontwerpers met elkaar botsen. De ene groep verzint oplossingen voor de 1,5 meter samenleving en vindt dat zij een acuut probleem met hun verbeeldingskracht oplossen. De andere groep verzet zich er hard tegen en vindt dat ontwerpers niet in de actiemodus moeten schieten en mee moeten werken aan onwenselijke condities. Ron Bouwman denkt dat er aan gebouwen niet zoveel zal veranderen. Er zal meer aandacht komen voor ventilatie maar dat is het dan wel. Hij voorspelt dat er een 'early warning system' komt, dat gaat piepen als er ooit weer een gevaarlijk virus komt. Dan gaan we weer een tijdje in quarantaine, om daarna het 'normale' leven weer op te pakken. Bij zo'n early warning system horen volgens hem: 'andere gedragsregels; 1,5 meter, of meer, afhankelijk van het virus, structureel voldoende beschermende materialen op voorraad en calamiteiten-oefeningen in de zorg en in bedrijven zoals de bekende brandoefeningen.'

Als we de reacties overzien, valt op dat veel thema's niet nieuw zijn. Meer ruimte in woongebouwen en woonomgeving, langer thuis wonen, kleinschalige woonzorgvoorzieningen met een relatie met de buurt, een eigen volwaardig zorgappartement, de toepassing van technologie om zelfstandigheid te ondersteunen, het belang van ontmoeting en contact, het zijn thema's die al langer spelen en waar gelukkig al veel voor ontworpen is. De site van ZorgSaamWonen staat vol met goede voorbeelden. Duidelijk is wel dat de Corona-crisis de urgentie heeft vergroot. Denk alleen al aan de familieleden die elkaar zo'n tijd niet hebben kunnen zien, de mensen die niet naar buiten konden of geen privé-ruimte hadden.

Misschien werkt de afgelopen periode al een 'wake up call' om nog meer vaart te maken in het ontwerpen van veilige en sociale woon(zorg)gebouwen. En om andere keuzes te maken als het gaat tussen kosten of kwaliteit. Mantingh zegt daarover; *Al deze extra ruimte lijkt inefficiënt en kostbaar. Maar de baten van een samenleving die de ruimte krijgt te groeien zijn enorm. Waar bewoners door contact meer vertrouwen en saamhorigheid voelen en meer hulp over en weer wordt geboden. Een samenleving met minder eenzaamheid, overlast en criminaliteit. Nog los van de fysieke besparingen in onderhoud van een gebouw dat gekoesterd wordt en waar bewoners eigenaarschap over voelen. Ruimte voor de samenleving is simpelweg de rationele keuze. Laat deze periode, hoe heftig en ellendig ook, dan maar het vliegwiel zijn, de katalysator in het daadwerkelijk inzetten op kwaliteit in onze leefomgeving.'*

We geven rijksbouwmeester Floris Alkemade het laatste woord. Hij pleit voor grotere collectieve ruimten, niet alleen voor ouderen maar voor alle buurtbewoners. Zodat mensen in collectieve ruimten kunnen werken in plaats van thuis. In een uitzending van Nieuwsuur op 27 juni jl. gaat hij in op de vraag of onze steden wel toekomstbestendig zijn. De buitenruimte wordt steeds belangrijker. Straten zouden meer als verblijfsruimte dan als verkeersruimte moeten worden ingericht. Hij voorziet veel nieuwe oplossingen. *'In tijden van crisis gaan we twijfelen en dan wordt de creativiteit aangeboord.'* Een interessante vervolgvraag?

INTERESSE OF MEER WETEN?

Harald Jansen

harald@zorgsaamwonen.nl
06 45 70 46 40

Wietse Walinga

wietse@zorgsaamwonen.nl
06 21 84 69 06

Yvonne Witter

yvonne@zorgsaamwonen.nl
06 10 17 50 39

Daniëlle Harkes

danielle@zorgsaamwonen.nl
06 55 12 37 34

Schrevenweg 3, 8024 HB Zwolle

 +31 (0)38 - 460 63 84

 info@zorgsaamwonen.nl

 www.zorgsaamwonen.nl

ZorgSaamWonen wil communiceren
verbinden en activeren.